

EIDSIVATING LAGMANNSRETT

BESLUTNING OG KJENNELSE

Avsagt: 11.03.2016 i Eidsivating lagmannsrett,

Saksnr.: 16-003646ASD-ELAG/

Dommere:

Lagdommer
Lagdommer
Lagdommer

Kjersti Lund
Bjørn Eirik Hansen
Johannes Høye

Ankemotpart

Irene Hov

Advokat Ole Gramstad
Jensen

Ankende part

Kristin Biesse Bruun

Advokat Bjørnar Håland

Nedre Romerike tingrett avsa dom den 20. november 2015 med slik slutning:

1. Irene Hov frifinnes.
2. Hver av partene bærer egne sakskostnader.

Kristin Biesse Bruun har erklært anke over tingrettens dom. Anken gjelder lovanvendelsen og bevisbedømmelsen. Irene Hov har erklært anke over tingrettens sakskostnadsavgjørelse.

Bruun ble ved lagmannsrettens brev av 8. februar 2016 varslet etter tvisteloven § 29-13 fjerde ledd om at retten overveide å nekte anken fremmet. Bruun har besvart varselet ved e-post av 19. februar 2016 og ved prosesskriv av 22. februar 2016.

Lagmannsretten bemerker:

Bruuns anke

Lagmannsretten finner det klart at Bruuns anke ikke vil føre fram, og at den derfor bør nektes fremmet etter tvisteloven § 29-13 annet ledd.

Saken gjelder krav om oppreisningserstatning som følge av ærekrenkelser fremsatt på Internett.

Tingretten har redegjort for lovanvendelsen på side 9. Det er tatt utgangspunkt i LB-2014-176341, og den utlegning av rettstilstanden som fremgår der. Det sentrale er at spørsmålet om det bør gis oppreisning skal undergis en helhetsvurdering der blant annet krenkelsens grovhet skal tas i betraktning. Det er vist til Rt. 2006 side 799, der det fremheves at oppreisning "bør forbeholdes tilfeller der skadelidte er blitt utsatt for en ikke ubetydelig krenkelse". Videre er det henvist til Rt. 2004 side 510, der følgende uttales:

Jeg går imidlertid ikke nærmere inn på dette, da det dreier seg om en kanbestemmelse og jeg uansett ikke finner at det er tilstrekkelig grunn til å tilkjenne en økonomisk kompensasjon i denne sak.

Lagmannsretten kan ikke se at det hefter feil ved tingrettens lovanvendelse.

Tingretten har ikke uttrykkelig tatt stilling til hvorvidt de påberopte ytringene fra Hovs side er rettsstridige. På side 7 i dommen sammenfattes ytringene slik:

[D]et først og fremst dreier seg om beskyldninger og påstander om saksøkers tilregnelighet samt andre uttalelser om hennes mentale helse. Videre er det påstander og beskyldninger om at hun skal ha presset sin far til å forsørge henne fordi hun er mentalt syk og ikke kan arbeide mv, samt påstander om at saksøker har forfulgt/"stalket" saksøkte over mange år. I tillegg har saksøkte spredd dokumenter til andre, som igjen har publisert disse på nettet. Saksøkte har videre sagt at hun skal sende torpedo etter saksøker og i den forbindelse offentliggjort saksøkers adresse. I

tillegg er det på internett gitt beskrivelser av saksøker, som at hun lyver, manipulerer og driver et "sykt sadistisk spill" med folk, og at saksøkte skal ha "ligget med halve politihuset", med lyd- og bildeopptak og driver samme utpressing overfor politiet. Saksøkte har også offentlig hevdet at saksøker trenger verge, og at andre offentlige instanser regner henne som gal, og at saksøker er ilagt et stort antall besøksforbud, og det er hentydet til straffbare forhold hos saksøker, samt at saksøker er "kjenning av politiet".

Årsaken til at tingretten ikke uttrykkelig har tatt stilling til hvorvidt ytringene må anses rettsstridige er at den kom til at det uansett ikke er tilstrekkelig grunn til å tilkjenne økonomisk kompensasjon i saken, og at det gjelder for alle de anførte ytringene. Tingretten har gitt en grundig gjennomgang av kategorier ytringer, hvor det for hver enkelt kategori konkluderes ganske likelydende med at det synes lite rimelig at Hov skal betale oppreisning for sine uttalelser sett hen til graden av sammenfallende beskyldninger fra begge parter, partenes gjensidige bruk av private opplysninger og beskyldninger i den forbindelse. Lagmannsretten er enig i denne vurderingen. Lagmannsretten viser videre til tingrettens oppsummering på side 11:

I vurderingen av hvorvidt det er rimelig med en oppreisning i denne konkrete saken har retten særlig sett hen til saksøkers egen rolle i kommunikasjonen som har vært om og mellom partene, jf. skadeserstatningsloven § 5-1, slik som også redegjort for ovenfor. Det er tale om gjensidig og massiv omtale, henvendelser, sjikane og ukvemsord som er sendt og delt med hverandre og andre. Bruun har også i kommunikasjon med andre omtalt Hov som "veldig syk", uten at dette synes å referere til fysisk sykdom (se eksempelvis e-post til Henrik Bækken datert 24. februar 2011). Bruun har ved flere anledninger uttalt tvil om Hovs fysiske sykdom, og på den måten gitt inntrykk av trygdesvindler (se eksempelvis e-post til Henrik Bækken datert 7. mars 2011 og 9. mars 2011). Det er for retten vanskelig å se hvem av partene som har vært mest ivrig i det som har pågått mellom dem, og oppreisning til en av partene fremstår ikke som rimelig. Partene synes rett og slett ikke å kunne avholde seg fra å omtale hverandre og kontakte hverandre og hverandres nettverk. Det er gjensidige beskyldninger, inkludert anmeldelser mot hverandre og andre, og påstander og insinuasjoner om den andres forhold kan i denne konkrete saken ikke danne grunnlag for oppreisning.

Lagmannsretten slutter seg til tingrettens vurdering. Tingretten har til en viss grad bygget på partenes forklaringer, men de avgjørende vurderingene bygger på dokumentbevis. De aktuelle ytringene har blitt fremsatt på Internett, og det er fremlagt utskrifter av de aktuelle nettsidene. I lys av dette har lagmannsretten et forsvarlig avgjørelsesgrunnlag for å kunne avgjøre saken etter en forenklet og skriftlig behandling, jf. Rt. 2015 side 506 avsnitt 17. Den skjønnsmessige vurderingen som skal foretas, rimeligheten i å idømme erstatningsansvar for Hov, treffes på grunnlag av de skriftlige bevisene i saken.

Når det gjelder de nye bevisene som er påberopt, dokumentbevis og vitnebevis, kan lagmannsretten ikke se at dette kan stille saken i et annet lys. Det er ingen holdepunkter for at de nye bevisene skal kunne lede til at det anses rimelig å idømme Hov erstatningsansvar,

sett i lys av den mengde dokumenter som underbygger at det er gjensidighet som har preget ytringene.

Det er etter dette lagmannsrettens klare syn at gjennomføring av en ankeforhandling ikke vil lede til et annet resultat enn det som følger av tingrettens domsslutning punkt 1.

Vurderingen blir den samme uavhengig av det rettslige grunnlaget for utmåling av oppreisningserstatning, da det uansett skal foretas en rimelighetsvurdering. De relevante momentene ved rimelighetsvurderingen er de samme uavhengig av hvilke bestemmelser i straffeloven av 1902 eller 2005 som gjøres gjeldende.

Etter dette blir Bruuns anke nektet fremmet.

Hov har vunnet saken, og har etter tvisteloven § 20-2 første ledd krav på å få erstattet sine sakskostnader for lagmannsretten. Lagmannsretten har vurdert unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd, men finner ikke grunnlag for å gi bestemmelsen anvendelse. Erstatning er krevet dekket med 34 375 kroner for 11 timers arbeid. Det er inngitt anketilsvar på to sider og ytterligere to korte prosesskriv i saken. Lagmannsretten finner kavet høyt, noe som i første rekke beror på høy salærsats. Under tvil finner lagmannsretten likevel å anse utgiftene som rimelige og nødvendige for behandling av ankesaken. Beløpet tilkjennes.

Beslutningen er enstemmig.

Hovs anke over sakskostnadene

Hov har gjort gjeldende at hun skulle vært tilkjent sakskostnader for tingretten. Tingrettens lovanvendelse, bevisbedømmelse og saksbehandling er angrepet.

Anken over dommen er nektet fremmet, og sakskostnadene for tingretten overprøves ikke etter tvisteloven § 20-9 første ledd. Lagmannsretten legger derfor til grunn at tvisteloven § 20-9 tredje ledd kommer til anvendelse. Lagmannsretten kan etter denne bestemmelsen bare prøve lovanvendelsen og saksbehandlingen, samt bevisbedømmelsen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen.

Hov må anses å ha vunnet saken for tingretten. Dette gjelder selv om avvising var den prinsipale påstanden helt frem til prosedyren for tingretten. Det vises til Schei m.fl., Tvisteloven, side 701 med videre henvisninger. Dette innebærer at Hov etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd har krav på å få erstattet sine sakskostnader. Selv om tingretten har unnlatt å ta stilling til dette, har den likevel i den videre drøftelsen vurdert anvendelse av unntaksbestemmelsen som om Hov hadde vunnet saken.

Lempingsregelen i tredje ledd kommer til anvendelse når det foreligger tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta den tapende part for erstatningsansvar. Det er lagmannsrettens vurdering at ingen av de tre opplistede forhold som det etter bestemmelsens bokstaver a-c særlig skal legges vekt på, er oppfylt. Selv om Bruun inviterte til rettsmekling forut for hovedforhandlingen, kan lagmannsretten ikke se at det er tale om at Hov har "avslått et rimelig forlikstilbud". Det er etter lagmannsrettens syn feil lovanvendelse når tingretten konkluderer med at tvisteloven § 20-2 tredje ledd bokstav b "kommer til anvendelse" basert på at Bruun rett i forkant av hovedforhandling "gjorde et forsøk på å komme frem til en omforent løsning, som saksøkte avsto". Det er ikke foretatt noen vurdering av om et eventuelt forlikstilbud, sett i lys av at Hov ble frifunnet, var "rimelig", slik loven gir anvisning på.

De øvrige momentene tingretten har vektlagt vil etter lagmannsrettens syn kunne være relevante ved en helhetsvurdering. Når ett av de elementer tingretten har vektlagt ikke kan anses å foreligge, endatil det eneste element som kunne gjenfinnes i bokstavene a til c, må det anses å foreligge en lovanvendelsesfeil som bør lede til opphevelse. I stedet for opphevelse treffer lagmannsretten ny avgjørelse, idet den finner saken tilstrekkelig opplyst.

Lagmannsretten finner ikke at det foreligger tungtveiende grunner som gjør det rimelig helt eller delvis å fritta Bruun for erstatningsansvar. Lagmannsretten er enig i tingrettens vurdering av at det foreligger elementer som ved en helhetsvurdering kan trekke i retning av at det kan være rimelig at partene bære sine egne omkostninger. Det vises da særlig til tingrettens vurdering av at det nærmest er "umulig å fastslå hvem som har vært den drivende kraften i det som har foregått på Internett og sosiale medier, og hvilke ytringer og publiseringer som slik sett har vært "verst". Lagmannsretten finner imidlertid ikke at dette, heller ikke sett i sammenheng med de øvrige momenter tingretten har vektlagt (med unntak av det forhold tingretten rubriserte under tredje ledd bokstav b), kan anses som tilstrekkelig tungtveiende grunner. Lagmannsretten kan heller ikke se at det foreligger andre momenter som er relevante ved vurderingen.

Etter dette gjøres det ikke unntak fra hovedregelen, og Hov har i tråd med hovedregelen krav på å få dekket sine omkostninger for tingretten.

Advokat Jensen fremla omkostningsoppgave for tingretten på totalt 355 980 kroner. Motparten bemerket at kravet var høyt, både hva gjaldt timepris og antall timer. Lagmannsretten finner at kravet går ut over det som må anses som nødvendig og rimelig, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Lagmannsretten legger til grunn at det har vært fremlagt et stort omfang dokumenter i saken. Det fremgår av tingrettens rettsbok at partene anslo omfanget til 1 500 dokumenter. Det er imidlertid tale om dokumenter inneholdende vanlig dialog og dagligtale, og dermed ikke noe som er komplisert å sette seg inn i. Advokat Jensens omkostningsoppgave viser at det er arbeidet 83 timer med saksforberedelse. Dette er etter lagmannsrettens syn mer enn nødvendig. Skjønnsmessig reduseres timetallet med

25 timer. Med en timesats på ~~2 500~~¹ kroner eks. mva. utgjør det ~~62 500~~² kroner. Inkludert mva. utgjør reduksjonen ~~78 123~~³ kroner. Sakskostnader som tilkjennes utgjør etter dette ~~277 855~~⁴ kroner. Til sammenligning var motpartens krav på 256 964 kroner.

Hov må anses å ha vunnet saken i det vesentligste, og har etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. annet ledd, krav på å få dekket sine omkostninger for lagmannsretten. Unntaksbestemmelsen i tredje ledd kommer ikke til anvendelse da det ikke foreligger tungtveiende grunner som gjør det rimelig å frita Bruun for erstatningsansvar. Sakskostnader er krevd dekket med 12 500 kroner, med tillegg av ankegebyr på 5 160 kroner. Utgiftene anses nødvendige og rimelige, og tilkjennes.

Kjennelsen er enstemmig.

—	:	1 800 ¹
└	:	45 000 ²
┐	:	56 250 ³
●—	:	299 730 ⁴

Rettet i medhold av tvistelovens § 19-8 første ledd, jf. annet ledd, tredje punktum.

12.05.16

Lagdommer Kjersti Lund (sign)

SLUTNING I BESLUTNING

1. Anken nektes fremmet.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Kristin Biesse Bruun 34 375 – trettifiretusentrehundreogsyttifem – kroner til Irene Hov innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne beslutningen.

SLUTNING I KJENNELSE

1. I sakskostnader for tingretten betaler Kristin Biesse Bruun ~~277 855~~¹ – ~~tohundreogsyttisyvtusenåttehundreogfemtifem~~² – kroner til Irene Hov innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Kristin Biesse Bruun 17 660 – syttentusensekshundreogseksti – kroner til Irene Hov innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Kjersti Lund
(sign.)

Bjørn Eirik Hansen
(sign.)

Johannes Høy
(sign.)

┌───┐ : 299 730¹

└───┘ : tohundreognittinitusensyvhundreogtretti²

Rettet i medhold av tvistelovens § 19-8 første ledd, jf. annet ledd, tredje punktum.

12.05.16

Lagdommer Kjersti Lund (sign)

Rett utskrift bekreftes
for førstelagmannen
Mart Einarsson

